

over USA og Vesten kan finde ud af at stykke sådanne argumenter sammen? Vil Kina, Rusland, Indien eller lande i Mellemøsten ikke kunne finde på med hver deres rationale som legitimation at gennemføre militære indgribener?

Desuden synes jeg nok, at det ville være på sin plads, når vi diskuterer det her papir, at påpege, at der efter vores opfattelse er behov for en noget bredere fortolkning af menneskerettighederne end den, der eksplicit lægges op til i den måde, som det beskrives på i regeringens redegørelse.

Det er klart, at det er en grusom – og måske den mest grusomme – form for undertrykkelse af menneskerettighederne, hvis folk bliver dræbt på grund af deres politiske overbevisning, religiøse overbevisning eller etniske tilhørsforhold. Men samtidig kan vi hvert år se, at millioner af mennesker dør rundt omkring i verden som følge af sociale, økonomiske og andre problemer.

Vi opfatter det i høj grad, når mennesker dør på grund af sult eller mangel på rent vand, som menneskerettighedskrænkelser, men disse menneskerettigheder snakker det her papir slet ikke om. Her skal åbenbart ikke interveneres, selv om det i mange af de her tilfælde ville være både lettere og mere overkommeligt, hvis viljen ellers var til stede.

Enhedslisten ser gerne, at FN styrkes, at FN tildeles kompetence og midler til at være med til specielt at forebygge – det har det jo knebet med – men også intervenere socialt, økonomisk og for den sags skyld i sidste ende militært, hvis det skønnes nødvendigt.

Men for at det skal kunne ske, kræves jo en grundlæggende reform af FN. Her synes vi nok, at redegørelsen er mere spag. Det eneste, som konkret foreslås, er, at Danmark skal medvirke til en effektivisering af Sikkerhedsrådet for, som det hedder:

»... således at situationer, hvor beslutningsprocessen i rådet er blokeret, minimeres. Det kan blandt andet ske ved at stille krav om en offentlig begrundelse ved anvendelse af de faste medlemmers vetoet.«

Det er helt fint for os. Vi har ikke noget veto at vedlægge mod, at USA eller Rusland skal tvinges til at begrunde offentligt, hvorfor de nedlægger veto i Sikkerhedsrådet, heller ikke hvis det gælder Kina, Frankrig eller England. Men det er jo ikke tilstrækkeligt. Et af hovedproblemerne er jo, at de fem faste medlemmer

af Sikkerhedsrådet kan nedlægge veto som sådan og dermed beskytte deres egne og deres nære allieredes interesser.

Derfor bliver man nødt til at tage hul på diskussionen om afskaffelse af den vetoret, tage hul på diskussionen om en udvidelse af Sikkerhedsrådet, så det gøres mere repræsentativt og ikke bare afspejler situationen umiddelbart efter Anden Verdenskrig. Og endelig må der arbejdes for, og det må sikres, at generalforsamlingen som sådan får en langt større indflydelse i FN.

Afslutningsvis – og det bliver kort, for jeg har næsten ikke mere tid tilbage – vil jeg bare sige, at jeg håber, at udenrigsministeren, mere end det kommer til udtryk her, vil tage erfaringerne med i de videre udenrigspolitiske overvejelser.

For erfaringerne fra Kosovo viser alle de problemer, der er ved at gennemføre aktioner fra et militært udgangspunkt uden at stille sig spørgsmålet om, hvordan man løser en lang række andre problemer. Derfor står vi nu i en situation, hvor vi ganske vist har fået sikret, at nogle folk, som blev fordrevet, da NATO begyndte at bombe, er kommet tilbage igen. Og det er jo godt. Men vi står med en lang række problemer, der gør, at vi kan risikere, at nye krige og nye fordrivelser følger efter.

Derfor, uanset hvilken holdning man har til det her, så er det kun et ganske lille aspekt af det, som må være dansk udenrigspolitik. Dansk udenrigspolitik burde i langt højere grad og først og fremmest bygge på forebyggelse og på at forhindre situationer, hvor militær indgriben bliver nødvendig.

Jann Sjursen (KRF):

Indledningsvis vil jeg også gerne sige tak til DUPI for forarbejdet og til regeringen for den redegørelse, der er fremlagt for Folketinget her i dag.

Jeg synes, det er godt, at vi får lejlighed til at drøfte det internationale samfunds mulighed for at gribe ind i konflikter med alvorlige humanitære følgevirkninger, konflikter, som vi oplevede det for godt og vel et år siden i Kosovo.

Var det ansvarligt af NATO at indlede bombardementerne uden mandat fra FN's Sikkerhedsråd og dermed på trods af den folkeretlige sædvane? Det er jo det spørgsmål, som vi, der tog medansvar for Danmarks deltagelse i aktionen, må stille os selv igen og igen, sådan som vi også måtte gøre det, da beslutningen konkret